

HƯỚNG DẪN HỌC SINH KHỐI 9 TỰ HỌC (TUẦN 6, TỪ 04/10-08/10)

BÀI: 9

GIỚI THIỆU NGUYỄN ĐÌNH CHIỂU VÀ TRUYỆN LỤC VÂN TIÊN LỤC VÂN TIÊN CỨU KIỀU NGUYỆT NGÀ

Phần hướng dẫn

- Dưới đây là phiếu hướng dẫn học tập. Phiếu gồm có 2 cột: một, hướng dẫn học tập và hai là phần ghi bài.
- Học sinh đọc kỹ và thực hiện theo yêu cầu ở phần **Hướng dẫn học tập**, sau đó ghi bài vào vở.

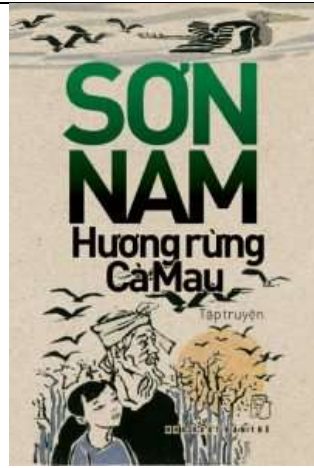
HƯỚNG DẪN HỌC TẬP	GHI BÀI
	TIẾT 27: GIỚI THIỆU NGUYỄN ĐÌNH CHIỂU VÀ TRUYỆN LỤC VÂN TIÊN
<i>Truyện Lục Vân Tiên- tác phẩm được Nguyễn Đình Chiểu viết khoảng đầu những năm 50 của thế kỉ XIX, là tác phẩm có sức sống mạnh mẽ và lâu bền trong lòng nhân dân Nam Bộ. Đây là tác phẩm lớn đầu tiên của Nguyễn Đình Chiểu, dài 2082 câu thơ lục bát, cốt truyện hoàn toàn do ông sáng tác. Năm 1684, một người Pháp đã dịch sang tiếng Pháp. Ông ta cho rằng: “Truyện Lục Vân Tiên là một trong những tác phẩm hiếm có của trí tuệ con người, có cái ưu điểm lớn là diễn tả trung thực những tình cảm của dân tộc”. Hôm nay, chúng ta cùng tìm hiểu về nhà thơ, về tác phẩm để thấy được thông điệp mà nhà thơ muốn gửi gắm cho đời.</i>	
	TÌM HIỂU CHUNG
Trước hết, em hãy mở SGK / trang 112, đọc kỹ phần chú thích * và trả lời các câu hỏi: H. Em hãy nêu những nét chính về thân thế, cuộc đời, sự nghiệp văn thơ của Nguyễn Đình Chiểu?	1. Tác giả Nguyễn Đình Chiểu - (1822-1888), tục gọi là Đồ Chiểu, sinh tại quê mẹ ở Gia Định (TP Hồ Chí Minh ngày nay). Quê cha - Thừa Thiên-Huế.

(năm sinh - năm mất; quê quán; cuộc đời ông có gì đặc biệt? cách sống của ông; kể tên một số tác phẩm tiêu biểu) Em hãy đọc kỹ chú thích 1/trang112 và phần tóm tắt Truyện Lục Vân Tiên SGK/ trang 113 và trả lời câu hỏi: H. “Truyện Lục Vân Tiên” được sáng tác vào khoảng thời gian nào? Em có nhận xét gì về độ dài của truyện, thể thơ? H. Truyện viết ra nhằm mục đích gì? H. Hãy nêu các sự việc chính của <i>Truyện Lục Vân Tiên</i>. Có thể khái quát thành mấy phần đặt tiêu đề cho từng phần.	- Cuộc đời bất hạnh: thi đỗ tú tài năm 21 tuổi, 6 năm sau bị mù, học vẫn dở dang nhưng vẫn vượt lên số phận, sống có ích cho đời (dạy học, thầy thuốc, sáng tác thơ văn yêu nước) - Là một nhà thơ lớn của dân tộc, để lại nhiều áng văn chương có giá trị. 2. Tác phẩm - Chạy giặc, Văn tế nghĩa sĩ Cần Giuộc, thơ điệu Trương Định... * “ Truyện Lục Vân Tiên" là truyện thơ Nôm, gồm 2082 câu thơ lục bát, ra đời khoảng đầu những năm 50 của thế kỷ XIX (1850). + Kết cấu : Theo từng chương hồi xoay quanh diễn biến cuộc đời các nhân vật chính. có tính ước lệ, khuôn mẫu -> Nhằm mục đích truyền dạy đạo lý làm người, phản ánh khát vọng của nhân dân: thiện luôn thắng ác * Tóm tắt tác phẩm: -Gồm 4 phần: + Lục Vân Tiên đánh cướp cứu Kiều Nguyệt Nga + Lục Vân Tiên gặp nạn + Lục Vân Tiên gặp nạn được cứu. + Lục Vân Tiên gặp Kiều Nguyệt Nga, sum vầy, hạnh phúc
--	--

	<u>TIẾT 28, 29: LỤC VÂN TIÊN CỨU KIỀU NGUYỆT NGÀ</u> (Trích Truyện Lục Vân Tiên)
<i>Với mục đích truyền bá đạo lý làm người, Nguyễn Đình Chiểu luôn phác họa trong tác phẩm của mình bức chân dung tuyệt đẹp về mẫu nhân vật lý tưởng. Đó chính là chàng trai Lục Vân Tiên và tiểu thư Kiều Nguyệt Nga. Các em hãy cùng nhau tìm hiểu về đoạn trích.</i>	
	I. TÌM HIỂU CHUNG
Trước hết, để hiểu rõ đoạn trích, em hãy đọc phần giải nghĩa từ khó SGK/trang 113,114, hiểu được những từ địa phương Nam Bộ ở các chú thích 5,10,12,15. Em hãy đọc đoạn trích ở trang 109- 110. Hãy xác định thể thơ. H. Dựa vào mạch ý của văn bản, ta sẽ chia bố cục làm mấy phần? 2 phần . Phần 1: 14 câu đầu: Hình ảnh Lục Vân Tiên đánh cướp. -Phần 2: 44 câu còn lại: cuộc đối thoại giữa Vân Tiên và Kiều Nguyệt Nga.	1.Vị trí đoạn trích: phần đầu <i>Truyện Lục Vân Tiên</i> 2.Thể thơ: lục bát 3.Bố cục: 2 phần
	II. ĐỌC -HIỂU VĂN BẢN
Em hãy đọc kỹ 14 câu thơ đầu của đoạn trích: H.Lục Vân Tiên đã gặp đảng cướp Phong Lai trong hoàn cảnh nào? (xem lại phần đầu tóm tắt truyện) H. Hình ảnh Lục Vân Tiên đánh cướp được miêu tả tập trung ở những câu thơ nào? H. Em có nhận xét gì về hành động, lời nói, cử chỉ của Vân Tiên khi đối đầu với bọn cướp ? H. Để tái hiện hình ảnh Vân Tiên đánh bọn cướp Phong Lai, tác giả đã sử dụng từ ngữ như thế nào? Giải thích ý nghĩa của những từ ngữ đó.	<u>1.Hình ảnh Lục Vân Tiên khi đối đầu với đảng cướp Phong Lai</u> -Hoàn cảnh: trên đường lên kinh đô dự thi/ một mình đối đầu với đảng cướp khét tiếng. - Hành động: + Bẻ cây làm gậy...xông vô, tả đột hữu xông => nhanh, dứt khoát, chủ động khiến đối phương không kịp trở tay + Khác nào Triệu tử phá vòng Đương Dang

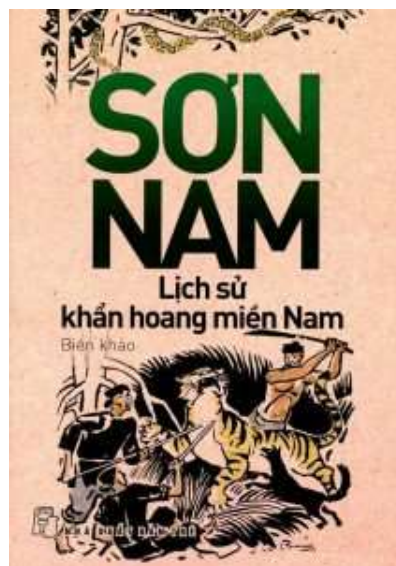
H. Qua hành động của Vân Tiên, em thấy chàng là mẫu người như thế nào? Em hãy đọc 16 câu kể tiếp H. Em cảm nhận được điều gì qua đoạn đối thoại của Vân Tiên với Kiều Nguyệt Nga? H. Em hiểu gì về câu nói “ Khoan khoan ngồi đó chờ ra/ Nàng là phận gái ta là phận trai?” H. Qua cách cư xử, nói năng, em thấy Vân Tiên còn có những phẩm chất nào đáng trân trọng? H. Quan niệm về người anh hùng của chàng – cũng là lí tưởng của Nguyễn Đình Chiểu được thể hiện ở câu thơ nào? Em hãy đọc hết đoạn thơ còn lại trong đoạn trích: H. Qua lời giới thiệu của Kiều Nguyệt Nga, em thấy nàng có hoàn cảnh xuất thân như thế nào? H. Qua ngôn ngữ đối thoại, cử chỉ... khi gặp gỡ Lục Vân Tiên, em có nhận xét gì về tính cách Kiều Nguyệt Nga?	-Lâu la bốn phía vỡ tan/ bị Tiên một gậy thác rày thân vong => sử dụng thành ngữ, điển tích, điển cố => nổi bật hình ảnh một chàng trai nghĩa hiệp, hành đạo giúp đời. <u>2. Cuộc đối thoại giữa Vân Tiên và Kiều Nguyệt Nga.</u> a. Lục Vân Tiên -Ân cần, hỏi han, trấn an người bị nạn Khoan khoan ngồi đó chờ ra Nàng là phận gái ta là phận trai ⇒ Tư cách chuẩn mực, quân tử Làm ơn há dễ trông người trả ơn ⇒ Con người hào hiệp, trọng nghĩa khinh tài b. Kiều Nguyệt Nga -Xuất thân trong gia đình quý tộc: cha là tri phủ -Trước xe quân tử tạm ngồi -Xin cho tiện thiếp lạy rồi sẽ thưa ... đền ân cho chàng => lời lẽ khiêm tốn, nhã nhặn, nét na, trọng ân nghĩa
	III. TỔNG KẾT: GHI NHỚ SGK/115
H. Qua đoạn trích, em có nhận xét gì về cách xây dựng nhân vật, ngôn ngữ của nhà thơ?	1.Nghệ thuật - Xây dựng chân dung nhân vật: ít diễn biến nội tâm, phẩm chất, tính cách nhân

H. Nội dung đoạn trích đề cập đến vấn đề gì?	vật được bộc lộ thông qua hành động, lời nói. - Ngôn ngữ thơ mộc mạc, giản dị, dễ hiểu, giàu sắc thái Nam Bộ. 2.Nội dung: -Đề cao khát vọng hành đạo cứu đời. - Ca ngợi vẻ đẹp về nhân vật lí tưởng qua chân dung Lục Vân Tiên và Kiều Nguyệt Nga.
	IV. LUYỆN TẬP
Viết một đoạn văn (khoảng 1 trang tập) ghi lại những ấn tượng, cảm xúc của em về nhân vật Lục Vân Tiên trong đoạn trích Lục Vân Tiên cứu Kiều Nguyệt Nga - GV gợi ý: + Đoạn văn gồm 3 phần: MĐ, TĐ, KĐ - MĐ: giới thiệu - TĐ: trình bày ấn tượng, cảm xúc của em về nhân vật - KĐ: Cảm nghĩ, nhận xét.	- HS hoàn thành đoạn văn vào tập.
	<u>TIẾT 30: CHƯƠNG TRÌNH ĐỊA PHƯƠNG (Phần Văn)</u>
<i>Yêu cầu cần đạt:</i> bổ sung vào vốn hiểu biết về văn học địa phương bằng việc nắm được những tác giả và một số tác phẩm trước hoặc sau năm 1975 sinh sống và làm việc tại Sài Gòn – Gia Định (TP HCM)	
<i>Nam Bộ, mảnh đất yêu thương ghi dấu biết bao vẻ đẹp văn hoá của con người miền Nam trên mọi lĩnh vực. Theo chân các nhà văn, nhà thơ trong suốt hành trình văn học. Ta bắt gặp nhiều giọng văn, nhiều cây bút nổi tiếng để lại ấn tượng sâu trong lòng độc giả. Ngoài những cây bút quen thuộc mà các em đã được học trong chương trình, Hôm nay cô sẽ hướng dẫn các em tìm hiểu và làm quen với một số tác giả</i>	

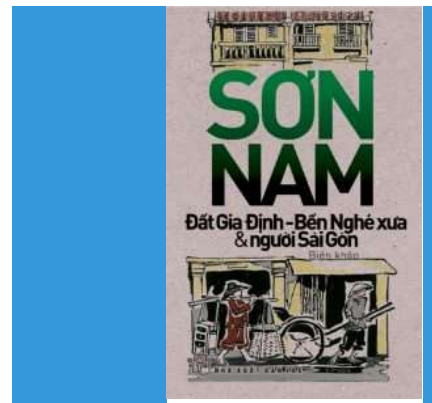
Tổng tập Hương Rừng Cà Mau in lại từ 3 tập sách đã xuất bản, giới thiệu 64 truyện ngắn với hơn 900 trang sách, kể những câu chuyện về làng quê, về nông thôn, nhất là vùng quê Tây Nam Bộ. Đến nay, trải qua bao nhiêu năm tháng, các câu chuyện trong Hương Rừng Cà Mau vẫn là những câu chuyện hấp dẫn đối với bạn đọc, đặc biệt là đối với bạn đọc không có điều kiện gần gũi quê hương, phải tha phương cầu thực hay đi làm ăn nơi xứ người lạ lẫm.

Lịch Sử Khẩn Hoang Miền Nam

Lịch Sử Khẩn Hoang Miền Nam là tập sách biên khảo về quá trình chinh phục thiên nhiên, thuần hoá đất đai, lập làng dựng nghiệp đầy khó khăn, thử thách của các cư dân Việt trên vùng đất mới. Vùng đất mà mỗi khi nhắc đến người ta vẫn thường liên tưởng tới hai câu thơ: “Đến đây xứ sở lạ lùng. Con chim kêu phải sợ, con cá vùng phải kinh.”, hay “Chèo ghe sợ sáu căn chum. Xuống sông sợ địa, lên rừng sợ ùm”.

Đất Gia Định – Bến Nghé Xưa & Người Sài Gòn

Tập sách là tập hợp của 3 tác phẩm đã xuất bản: Đất Gia Định xưa, Bến Nghé xưa, Người Sài Gòn.

Thông qua tập sách, người đọc sẽ có điều kiện để hiểu biết thêm về vùng đất gọi là Gia Định xưa (cụ thể là cả Nam Bộ), từ đó hiểu thêm sự hình thành của Bến Nghé (vùng đất Sài Gòn, Gia Định nay là Thành phố Hồ Chí Minh) và tính cách của người Sài Gòn – gần như là đại diện tính cách của người Nam Bộ trong quá

	trình phát triển, xây dựng từ khi mở đất đến nay 2. Lý Lan -Nơi bình yên chim hót, tập truyện ngắn (1986) -Chút lãng mạn trong mưa (1987)) - Đất khách, tập truyện ngắn (1995)
	B. CÁCH THỰC HIỆN
Có thể chọn những nhà văn khác mà em yêu thích.	*Phương pháp đọc - Chọn lọc những truyện ngắn mình yêu thích đọc trước trong thời gian năm học. - Những cuốn sách dày sẽ đọc trong hè. -Sau khi đọc: tóm tắt được nội dung, hiểu thông điệp/ chủ đề tác phẩm. -Có lời bình về truyện ngắn/ cuốn sách em vừa đọc. -Lưu vào file vi tính để làm nhật kí đọc sách .